

§ 23

Asuntolautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Mika Raatikaisen ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee helsinkiläisten pisteytystä kaupungin vuokra-asuntojonossa

HEL 2017-001312 T 00 00 03

Lausunto

Asuntolautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Perustuslain 19.4 §:n mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää jokaisen oikeutta asuntoon ja tukea asumisen omatoimista järjestämistä. Tätä tehtäväänsä julkinen valta toteuttaa kehittämällä asunto-oloja erilaisin tukitoimin. Laissa asunto-olojen kehittämisestä (919/1985) mainitaan kyseisinä tukitoimina muun muassa lainojen, korkotukien ja avustuksien myöntäminen julkisista varoista asuntojen rakentamista varten. Eräitä erityislaeissa säädettyjä ryhmiä lukuun ottamatta oikeutta asuntoon ei ole säädetty jokaiselle kuuluvana ehdottomana, subjektiivisena oikeutena. Subjektiivinen oikeus asuntoon on vain mm. lastensuojelun tarpeessa olevilla, vaikeavammaisilla ja eräissä tapauksissa myös mielenterveyspotilailla.

Helsingin kaupungin välittämistä vuokra-asunnoista valtaosa on valtion rahoitustuella rakennettuja vuokra-asuntoja, joiden asukasvalinnan perusteet on säädetty laissa ja sen nojalla annetussa asetuksessa.

Arava- ja korkotukivuokra-asuntojen asukasvalinnasta säädetään aravarajoituslain (1190/1993) 4a-4c §:ssä, vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) 11 a-11 c §:ssä sekä valtioneuvoston asetuksessa asukkaiden valinnasta arava- ja korkotukivuokra-asuntoihin (166/2008).

Aravarajoituslain 4 a §:n ja vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain 11 a-11 c §:n mukaan asukasvalinnan tavoitteena on, että aravavuokra-asunnot osoitetaan vuokra-asuntoa eniten tarvitseville ruokakunnille ja samalla pyritään vuokratalon monipuoliseen asukasrakenteeseen ja sosiaalisesti tasapainoiseen asuinalueeseen.

Asukkaiden valinnan aravavuokra-asuntoihin tulee aravarajoituslain 4 b §:n ja vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) 11 a-11 c §:n mukaan perustua sosiaaliseen tarkoituksenmukaisuuteen ja taloudelliseen tarpeeseen. Asukkaaksi valittaessa on otettava huomioon hakijaruokakunnan asunnontarve, varallisuus ja tulot (asukasvalintaperusteet). Asukasvalinnassa etusijalle on

asetettava asunnottomat ja muut kiireellisimmässä asunnon tarpeessa olevat, vähävaraisimmat ja pienituloisimmat hakijaruokakunnat.

Kuntalaisuus voidaan huomioida vain kunnan tosiasiallisessa määräysvallassa olevien aravavuokra-asuntojen asukasvalinnassa. Tällöinkin kuntalaisuus voi olla asukasvalintaan vaikuttava tekijä ainoastaan silloin, kun hakijoiden välille ei saada eroa muun vertailun perusteella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin asukasvalintaperusteista ja etusijajärjestykseen asettamisesta.

Suomen perustuslain (731/1999) 6 §:n mukaan ketään ei saa 6 § 2 momentin mukaan ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella ja perustuslain 9 §:n 1 momentin mukaan Suomen kansalaisella ja maassa laillisesti oleskelevalla ulkomaalaisella on vapaus liikkua maassa ja valita asuinpaikkansa.

Myös yhdenvertaisuuslaki (21/2004) kieltää syrjinnän. Lain 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Päätöksenteossa yhdenvertaisuusäännökset tulee sovittaa yhteen kunnan itsehallintoa koskevien säännösten kanssa. Kunnan jäseniä on kohdeltava yhdenvertaisesti eikä heitä saa ilman hyväksyttävää syytä asettaa keskenään eriarvoiseen asemaan. Sallitut hakijoiden erottelun perusteet on tyhjentävästi säädetty aravarajoituslaissa, vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun laissa ja niiden nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa. Säännöksissä mainittuihin asukasvalintaperusteisiin ei sisälly kunnassa asumisen pituus eikä työ- tai opiskelupaikan sijainti.

Edellä mainituilla perusteilla lautakunta toteaa, että sellaista pisteytysjärjestelmää, joka antaisi helsinkiläisyydestä tai pidemmästä Helsingissä oleskelusta lisäpisteitä asunnonhakijoiden keskinäisessä vertailussa ei voida ottaa käyttöön.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108

11.05.2017

Ao/2

marjaana.santala(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Liitteet

1 Raatikainen Mika ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 51

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kaupunginhallitus

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt asuntolautakunnan lausuntoa Mika Raatikaisen ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee helsinkiläisten pisteytystä kaupungin vuokra-asuntojonossa. Aloitteessa esitetään seuraavaa:

"Helsinkiin saapuu yhä enemmän henkilöitä ympäri Suomea ja Eurooppaa, joilla ei ole varaa kustantaa asumistaan Helsingissä yleisillä vuokramarkkinoilla tai asuntomarkkinoilla. Tämän johdosta he hakevat Helsingin kaupungin tarjoamia vuokra-asuntoja. Lähes kaikki helsinkiläiset veronmaksajat osallistuvat tavalla tai toisella näiden vuokra-asuntojen rakentamis- ja ylläpitokustannuksiin.

Meidän allekirjoittaneiden mielestä ei ole oikeudenmukaista, että Helsingissä jo vuosia asuneet eivät saa mitään hyötyä helsinkiläisyydestään vuokra-asuntojonossa. Vaikka helsinkiläinen olisi jo vuosia jonottanut itselleen vuokra-asuntoa, voi joku muualta tullut mennä jonossa ohi esimerkiksi sillä perusteella, että on asunnoton tai tulot ovat pienemmät kuin helsinkiläisellä.

Esitämme, että palaamme järjestelmään, jossa helsinkiläisyydestä saa lisäpisteitä vuokra-asunto-jonossa. Lisäpisteitä saisi kun on ollut Helsingissä kirjoilla kaksi vuotta, työpaikka on Helsingissä tai opiskelee Helsingissä. Näin turvataan se, että helsinkiläisten kustantamat asunnot menevät yhä enenevässä määrin helsinkiläisille pienituloisille ja asunnottomille."

Esittelijä

osastopäällikkö

11.05.2017

Ao/2

Markku Leijo

Lisätiedot

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Liitteet

1 Raatikainen Mika ym. valtuustoaloite kvsto 1.2.2017 asia 51

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kaupunginhallitus